

Qazaq Green сертификаттау бағдарламасы Qazaq Green Certificate

Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының стандарты

Жобаларды қосарланған есепке алуды болдырмау саясаты 1.0 нұсқасы

Кіріспе

Бұл саясат Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының стандарты (бұдан әрі – QGCP стандарты) шеңберінде қолдану үшін әзірленген және QGCP стандартының сертификаттарын беру есебінен парниктік газдар шығарындыларын азайтуды (бұдан әрі – қосарланған есепке алу) қосарланған есепке алу мүмкіндігі болған жағдайларда қолданылады. Ол парниктік газдар шығарындыларын бірдей азайту заңнамада белгіленген міндеттемелерді өтеу және/немесе шығарындыларды ерікті түрде азайту туралы декларация арқылы бірнеше рет пайда әкелуге бағытталған.

Жобаның қосарлы есебін алып тастау саясаты Qazaq Green сертификаттау бағдарламасымен расталған парниктік газдар шығарындыларын азайтудың барлық бірліктерінің ашықтығын, анықтылығын және сенімділігін қорғауға бағытталған. Ол парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласындағы мемлекеттік реттеу жүйелерінде де, парниктік газдар шығарындыларын ерікті түрде азайту жүйелерінде де қасақана да, байқаусызда да қосарланған есепке алуды болдырмау мақсатында айқындалған.

Қосарланған есепке алуды алып тастау қажеттілігі парниктік газдар шығарындыларын ерікті түрде азайтуға байланысты QGCP стандартының барлық қызмет түрлерінде қарастырылады және QGCP стандарты бойынша сертифицикатталған шығарындыларды азайтудың барлық бірліктерін беруді қамтиды (расталған және тексерілген).

Терминдер глоссарийі

Бұл глоссарий Qazaq Green сертификаттау бағдарламасы және Қазақстан Республикасының заңнамасы шеңберінде қолданылатын келесі терминдерді қамтиды:

- *қосарлы есепке алу* – парниктік газдар шығарындыларын азайтумен және/немесе көміртегі бірліктерінің тізілімдерінде немесе басқа да осыған ұқсас жүйелерде есепке алумен байланысты қаржылық және беделдік пайда ала отырып, CQG шығарындыларын сертификатталған азайтудың бір немесе одан да көп бірліктерінің пайдасы үшінші тұлғаларға сату мақсатында бірнеше рет пайдаланылатын сценарий;
- *сертификатталған шығарындыларды азайту бірлігі (CQG)* – Qazaq Green сертификаттау бағдарламасымен расталған және көміртегі диоксиді эквивалентінің бір метрикалық тоннасына тең парниктік газдар шығарындыларын азайту бірлігі. Бұл термин парниктік газдар шығарындыларын азайтуды ерікті сертификаттау жүйесіне жатады және Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 299-бабына сәйкес парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласында мемлекеттік реттеуге жататын көміртегі бірліктеріне қолданылмайды;
- *парниктік газдар шығарындыларын сертификатталған азайту* – Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының стандарты немесе өзге де осындай сертификаттау жүйесі негізінде расталатын парниктік газдар шығарындыларын азайту. Бұл термин Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органы бекіткен қағидалардың реттелуіне жататын көміртекті офсеттерге және офсеттік бірліктерге қолданылмайды;
- *офсеттік бірлік* – көміртекті офсетті есептеу мақсатында қолданылатын көміртекті бірлік;
- *көміртекті бірлік* – көміртегі квотасының немесе көміртекті офсеттің және көміртегі диоксиді эквивалентінің бір тоннасына тең есептік бірлігі;
- *көміртекті офсет* – парниктік газдар шығарындыларын қысқартуға және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайтуға бағытталған Қазақстан Республикасындағы экономиканың кез келген секторларында қызметті немесе қызмет түрлерін жүзеге асыру нәтижесінде қол жеткізілген парниктік газдар шығарындыларын қысқарту және (немесе) парниктік газдар сіңірулерін ұлғайту;

Жобаларды қосарланған есепке алуды болдырмау саясаты

Міндеттемелерді өтеу шеңберінде қосарланған есепке алу мүмкіндігі, әдетте, парниктік газдар шығарындылары мен сіңіру саласында мемлекеттік реттеу қолданылатын жерде

туындайды. Мұндай реттеудің тән мысалдары көміртекті квоталау және көміртегі салығын қолдану болып табылады.

Көміртекті квоталауға қатысты қосарланған есепке алудың мысалы

Парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша жоба (оның бір бөлігі) Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органы бекіткен қағидалар негізінде де, Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының стандарты негізінде де офсеттік бірліктерді ала отырып, көміртекті офсет ретінде іске асырылды немесе іске асырылуда. ‘

Бұл жағдайда қосарлы есепке алу Қазақстандағы реттелетін қондырғы операторының көміртегі квотасын өтеу және Қазақстанда немесе одан тыс жерлерде парниктік газдар шығарындыларын ерікті түрде қысқартуды декларациялау үшін парниктік газдар шығарындыларын бірдей қысқартуды пайдалануына байланысты.

Көміртегі салығын қосарлы есепке алудың мысалы

Парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі жоба (оның бір бөлігі) көміртегі салығының сомасын босату және/немесе азайту мақсатында не CQG шығарындыларын сертификатталған азайту бірліктері көміртегі салығы бойынша салық міндеттемелерін жабу үшін пайдаланылуы мүмкін.

Бұл жағдайда қосарлы есепке алу парниктік газдар шығарындыларын азайту Қазақстанда немесе одан тыс жерлерде парниктік газдар шығарындыларын ерікті түрде қысқартуды декларациялау үшін де, сондай-ақ Қазақстанда көміртегі салығы бойынша салық салу бойынша пайда алу үшін де пайдаланылуы мүмкін екендігімен байланысты.

Әр түрлі ерікті сертификаттау жүйелеріндегі қосарланған бухгалтерлік есептің

Парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі жоба (оның бір бөлігі) Qazaq Green сертификаттау бағдарламасына ұқсас өзге бағдарламаның стандарты негізінде іске асырылды немесе іске асырылуда.

Қосарлы есепке алу Qazaq Green сертификаттау бағдарламасы және Қазақстанда немесе Қазақстаннан тыс жерлерде жұмыс істейтін өзге де осыған ұқсас бағдарлама шеңберінде парниктік газдар шығарындыларын бірдей қысқартуға шығарындыларды ерікті түрде қысқарту бірліктері шығарылатындығына

Көміртекті квоталау мен көміртекке салық салуға қатысты қосарланған есепке алу жобаны әзірлеуші мен QGCP жүргізетін қосымша өлшемшартқа сәйкес жобаларды бағалауды

қолдану арқылы жойылуы керек. Qazaq Green сертификаттау бағдарламасына және басқа да осыған ұқсас парниктік газдар шығарындыларын ерікті сертификаттау бағдарламаларына қатысу үшін бірдей жобаларды тіркеуге байланысты қосарлы есепке алу. Ол парниктік газдар бойынша жобаның жобалық құжаттамасын дайындау кезінде жобаны әзірлеушінің тиісті ақпаратты ұсынуы және QGCP қарауы, осындай жобаларды сәйкестендіруге мүмкіндік беретін QGCP интернет-ресурсында тіркелген жобалар туралы ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету арқылы жойылады.

Қосарлы есепке алу тәуекелі парниктік газдар шығарындыларын ерікті түрде азайту туралы декларация шеңберінде де бар, мұнда парниктік газдар бойынша тіркелген жобалар, сертификатталған CQG шығарындыларын азайту бірліктері бір мақсатта бірнеше рет қолданылады.

Жобаны әзірлеушілер мен QGCP парниктік газдар бойынша жобаның жобалық құжаттамасын әзірлеу және бекіту және CQG шығарындыларын сертификатталған азайту бірліктерін шығару сатыларында нақты жобаға қатысты жобаларды қосарлы есепке алуды алып тастау жөніндегі саясат ережелерінің қолданылуын қарастырады. Бірінші жағдайда қосарлы есепке алуды болдырмау парниктік газдар бойынша жобаның жобалық құжаттамасын түзету арқылы не парниктік газдар бойынша жобаның жобалық құжаттамасын бекітпеу туралы шешім қабылдауды мұндай түзету мүмкін болмаған кезде қамтамасыз етіледі. Екінші жағдайда, қосарлы есепке алуды болдырмау жобаны әзірлеушіге берілетін CQG шығарындыларын сертификатталған қысқарту бірліктерін түзету, QGCP тізілімінде CQG шығарындыларын сертификатталған қысқарту бірліктерімен операцияларды одан әрі жүргізу шарттарын айқындау арқылы қамтамасыз етіледі.

Шығарылған CQG шығарындыларын сертификатталған қысқарту бірліктеріне қатысты және QGCP тізіліміндегі қосарлы есепке алу проблемасы анықталған жағдайда Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының өкілі осы мәселе бойынша CQG шығарындыларын азайтудың сертификатталған бірлігі иесімен және осындай проблема туындайтын ерікті сертификаттау, көміртекті квоталау немесе көміртекті салық салу жүйесінің өкілдерімен консультациялар жүргізеді. QGCP осы консультациялар өткізу кезеңінде CQG шығарындыларын сертификатталған қысқартудың тиісті бірліктерімен одан әрі операцияларды тоқтата тұруға құқылы. Қазірдің өзінде шығарылған CQG шығарындыларын сертификатталған қысқарту бірліктеріне қатысты және QGCP тізіліміндегі және оның жойылмайтын сипатындағы қосарлы есепке алу проблемасының дәлелді фактілері анықталған жағдайда QGCP шығарылған CQG шығарындыларын сертификатталған қысқарту бірліктерін және QGCP тізіліміндегі белгіленген қосарлы есепке алу проблемасымен байланысты мөлшерде күшін жоюға құқылы.

Шығарылған сертификатталған CQG шығарындыларын азайту бірліктеріолардың иесінің көміртегі бейтараптығын, сондай-ақ өндірілген қызметтерді, жұмыстарды, өнімдерді көрсету үшін пайдаланылуы мүмкін. Өнімнің көміртегі бейтараптығын тиісті қызметтерді, жұмыстарды және өнімдерді сатып алушы талап ете алады. Мұндай жағдайларды QGCP жою шараларын талап ететін екі еселенген есепке алу емес, екі еселенген немесе бірнеше рет мәлімдеу ретінде қарастырмайды.

Егер сертификатталған шығарындыларды азайту бірліктерінің иесі CQG бір активті бірнеше рет сатса, оны әр түрлі сатып алушыларға сатады. QGCP мұндай қайталама сату жағдайларын қосарлы есепке алу ретінде қарастырады және QGCP тізілімі арқылы тиісті операцияларды жүргізе отырып, оларды бірнеше рет сатуды болдырмауға бағытталған CQG шығарындыларын сертификатталған азайту бірліктерімен операцияларды реттеудің әрбір CQG шығарындыларын сертификатталған азайту бірлігіне бірегей сериялық нөмір беру арқылы оларды жою бойынша алдын алу шараларын қабылдайды. QGCP өзінің интернет-ресурсындағы жарияланымдар арқылы QGCP тізілімінен тыс CQG шығарындыларын азайтудың сертификатталған бірліктерін бірнеше рет сату және қосарлы есепке алудың анықталған жағдайлары туралы хабарлайды.

Кез келген жұртшылық өкілі QGCP-ге парниктік газдар бойынша тіркелген жобаларға, CQG шығарындыларын азайтудың шығарылатын немесе шығарылған сертификатталған бірліктеріне қатысты ықтимал қосарлы есеп алу мәселесіне қатысты өтініш жібере алады. Мұндай өтініштер QGCP-ге (электрондық пошта мекенжайы?) өтінім берушінің жеке басы туралы ақпараттың құпиялылығын сақтау шарттарында беріле алады.

Қосарлы есепке алу проблемасына байланысты жағдайларды, оның ішінде жұртшылық өкілдерінің өтініштері арқылы анықталған жағдайларды қарау, техникалық комитеттің келісілген әдіснамаларды қолдануына мониторинг жүргізу нәтижелері бойынша QGCP QGCP стандарттары мен әдістемелеріне, операциялық рәсімдерге және QGCP тізілімін пайдалану қағидаларына тиісті түзетулер енгізу қажеттілігін қарастырады.